

Rovaniemen koulutuskuntayhtymä

**TARKASTUSLAUTAKUNNAN
ARVIOINTIKERTOMUKSEEN 2024
ANNETUT SELVITYKSET**

Versio 1.0

Arviointikertomukseen 2024 annetut selvitykset

Sisällysluettelo

1	Taustaa	3
2	Hanketoiminta REDUssa	3
3	Sisäinen tarkastus	6

Päivitys- ja hyväksymismerkinnät

Versio	Päivämäärä	Hyväksytty
0.1	19.11.2025	Konsernijohtoryhmä
1.0	27.11.2025	Yhtymähallitus
	9.12.2025	Yhtymäkokous

SELVITYS TOIMENPITEISTÄ TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUKSEEN VUODEN 2024 OSALTA

1 Taustaa

Tämän selvityksen antaa Rovaniemen koulutuskuntayhtymän hallitus Rovaniemen koulutuskuntayhtymän tarkastuslautakunnan tarkastuskertomuksen 2024 osalta.

Tarkastuslautakunnan tehtävät on määritelty Kuntalaissa § 121. Tarkastelun kohde arviointikertomuksen osalta on toiminnan arviointi vuodelta 2024.

Tarkastuslautakunta on arviointikertomuksessaan nostanut esiin kohtia, joihin tässä annetaan selvitys. Tarkastuslautakunta on vuoden 2024 tarkastustoimintaan liittyen ottanut kaksi painopistettä. Nämä ovat; hanketoiminta ja sisäinen tarkastus.

Vastineet annettuihin kohteisiin:

2 Hanketoiminta REDUssa

Arviointikertomuksesta:

Tarkastuslautakunnan mielestä tilinpäätöksen toimintakertomuksen laadullisissa tavoitteissa tulisi tuoda hankkeiden hyödyt selkeämmin esille.

Tarkastuslautakunta kysyy: minkälaisia konkreettisia lopputuloksia hankkeista on jäänyt elämään? Mitä tapahtuu jo aloitetuilla hankkeilla, jotka eivät etenekään ja, jotka hylätään heti alussa? Mikä, tai kuka ratkaisee sen, että hanke hylätään? Ovatko kaikki hankkeet koulutusta ja opetusta tukevia? Jos ei, mikä osa Redun hankkeista on koulutusta ja opetusta tukevia?

Rovaniemen koulutuskuntayhtymä REDUn hanketoiminta on strategisesti ohjattua ja laaja-alaista kehittämistyötä, jonka tavoitteena on vahvistaa koulutuksen laatua, henkilöstön osaamista sekä alueellista elinkeinoelämää. Hankkeiden avulla luodaan uusia toimintamalleja, kehitetään oppimisympäristöjä ja rakennetaan verkostoja, jotka jäävät elämään hankkeiden päättymisen jälkeen.

1. Konkreettiset lopputulokset hankkeista

Hankkeiden pysyviä ja vaikuttavia tuloksia ovat muun muassa:

- **Oppimisympäristöjen kehittäminen ja laitehankinnat**, jotka jäävät oppilaitoksen käyttöön ja palvelevat opiskelijoita sekä yritysyritystyötä vuosiksi eteenpäin. Esimerkkejä:
 - Metsäkonesimulaatio-oppimisympäristö metsäalalle.
 - Autoalan simulaatiot (ASOK, VihreäValo, Digiliikkuja).

- Sähkö- ja kaasukäyttöisten ajoneuvojen koulutusympäristöt.
- Elintarvikealan kehittämisympäristöt (Pohjoista vahvuutta -hanke).
- 3D-tulostuksen yhteishanke eri koulutuksen järjestäjien kanssa.
- Santasportin testaus- ja oppimisympäristöt (tilat, laitteet ja välineet).
- **Uudet koulutusmallit ja pilotit, kuten:**
 - Matkailualan englanninkieliset koulutuspilotit.
 - Artesaanin matkassa -hanke.
 - Sotealan kohtaamismarkkinat ja Hoivaluotsi-hanke.
- **Verkostot ja yhteistyörakenteet, kuten:**
 - Yritysyhteistyö TKI-polku-hankkeessa kone- ja tuotantotekniikan alalla.
 - Alueelliset osaamisverkostot vastuullisen matkailun kehittämisessä.
 - Hyvinvoinnin ja Elämysten Living Lab -hankeperhe osana lappilaista älykästä erikoistumista. Santasport profiloituu arktisen urheilun ja hyvinvoinnin huippuosajana. Klusterimainen yhteistyö alueen yritysten kanssa, joka on tunnistettu ja tunnustettu myös EU-tasolla.
- **Vihreän siirtymän osaamisen vahvistaminen** investointihankkeiden kautta
- **Toimintamallien ja prosessien kehittäminen, kuten:**
 - Digitaaliset ohjausratkaisut.
 - Työelämäyhteistyön mallien uudistaminen.
 - Opetuksen saavutettavuuden parantaminen.
 - Maahanmuuttajien siirtymäkoulutusten kehittäminen.

2. Hankkeet, jotka eivät etene tai hylätään

Kaikki hankkeet eivät etene suunnitellusti. Jos hankehakemus ei saa rahoitusta, se hylätään. Usein rahoittaja (esim. Lapin liitto tai ELY-keskus) pyytää täydennyksiä hakemukseen, mikäli se ei täysin vastaa rahoituskanavan tavoitteita. Mikäli täydennyksistä huolimatta rahoitusta ei myönnetä, hanke raukeaa. REDU pyrkii peruuttamaan hakemukset, jotka eivät olisi rahoitusta saamassa. Tämä peruminen mahdollistaa paremmin hankkeen uudelleen hakemisen rahoittajan myöhemmin avaamiin rahoitushakuihin. Hylätyt hankkeet eivät mene hukkaan: ne palautetaan prosessiin ja kehitetään uusiksi aiheiksi tai toimenpiteiksi. TKI-toiminnassa arvokas inhimillinen pääoma – ideat ja palaute – hyödynnetään jatkokehityksessä.

Hankkeen hylkäämisen ratkaisee rahoittava taho rahoituspäätöksellään. REDU ei saa rahoitusta perustoiminnan tukemiseen, vaan hankkeilla tulee olla uutuusarvoa ja niiden tulee tuottaa pysyviä, innovatiivisia ratkaisuja.

3. Hankkeiden koulutusta ja opetusta tukevuus

Kaikki REDUn hankkeet tukevat tavalla tai toisella koulutusta ja opetusta. Hanketoiminta perustuu oman toiminnan kehittämiseen opetuksen ja ohjauksen näkökulmasta. Hankkeiden kautta kehitetään oppimisympäristöjä, koulutusmalleja, henkilöstön osaamista ja opiskelijoiden työelämävalmiuksia.

Osa hankkeista keskittyy suoraan opetuksen kehittämiseen, kun taas osa tukee välillisesti koulutusta esimerkiksi elinkeinoelämän kehittämisen tai alueellisen osaamisen vahvistamisen kautta. Hankkeet edistävät verkostoyhteistyötä ja sen edistämistä, kuten mm. nivelvaiheen siirtymissä peruskoulusta ammatilliseen koulutukseen ja siitä korkea-asteelle, sekä opiskelijan hyvinvoinnin varmistamista verkostoyhteistyössä LAPHAn opiskeluhuollon toimijoiden kanssa.

4. REDUn hankkeiden tunnistusaiheen käsittelyprosessi

REDUn hanketoiminta perustuu systemaattiseen ideointiin, arviointiin ja päätöksentekoon. Prosessi etenee seuraavasti:

Ideavaihe

- Hankeidea kirjataan **Reportroniciin** "Ideat"-toiminnon kautta.
- Kirjattavat tiedot:
 - Idean nimi ja kuvaus.
 - Esivalmistelija (hanketoiminnan suunnittelija).
 - Kehittämisen painopiste.
 - Mahdolliset talousraamit (rahasto, budjetti).
- Tämän jälkeen siirrytään **esivalmistelemaan projektia**, jolloin idea siirtyy **esivalmistelussa**-tilaan lausuntokierrosta varten.
- Samalla idea kirjataan **Hankeluettelo-Exceeliin**, jota päivitetään valmistelun edetessä.

Hankeidean käsittely

- Hankeidea käsitellään yhdessä hanketoiminnan suunnittelijan, idean jättäneen toimialapäällikön ja muiden keskeisten henkilöiden kanssa.
- Kansainvälisyshankkeissa mukana ovat kansainvälisten asioiden suunnittelija.
- Ideaa verrataan aiempiin ja käynnissä oleviin hankkeisiin päällekkäisyyksien välttämiseksi.
- Arvioidaan sopiva rahoituslähde.
- Päätetään, siirrytäänkö valmisteluun vai hylätäänkö idea. Hylätty idea jää Reportroniciin ja siihen voidaan palata myöhemmin.

Valmistelulupa

- Mikäli valmisteluun siirrytään, jätetään **valmistelulupa lausuntokierrokselle** Reportronicissa.
- Lausuntokierroksella:
 - **Lausuja** (toimialapäällikkö) ja **Asettaja** (tulosaluejohtaja) hyväksyvät tai hylkäävät valmisteluluvan.

Versio 1.0

- Valmistelulupaan kirjataan:
 - Valmisteluun osallistuvat asiantuntijaopettajat ja muut henkilöt.
 - Valmisteluun varattu työaikaressurssi.
 - Kustannuspaikka, jolle suunnittelutyö kirjataan.
- Hylätty hanke siirtyy **Peruttu**-tilaan.

Tämä prosessi varmistaa, että REDUn hanketoiminta on tavoitteellista, läpinäkyvää ja strategisesti johdettua. Se myös mahdollistaa resurssien tehokkaan kohdentamisen ja laadukkaan hankkeiden valmistelun.

3 Sisäinen tarkastus

Vuonna 2024 sisäinen tarkastus keskittyi kolmeen pääkohteeseen:

1) Santasport Lapin Urheiluopiston asiantuntijapalveluiden ostot (vuosi 2023)

Tarkastus selvitti asiantuntijapalveluiden ostoja vuoden 2023 osalta, hyödyntäen Accuna-järjestelmästä saatua tuloslaskelmaa ja siihen liittyviä kustannuspaikkoja: Valmennuskeskus, Valmennuksen palvelutoiminta, Lapin urheiluakatemia ja Yläkouluakatemia.

2) Rakennusalan hankintaprosessi

Tarkastuksessa kuvattiin ja arvioitiin hankintaprosessin etenemistä eri rakentamisen aloilla, kuten talonrakennus, talotekniikka, pintakäsittely ja puuala. Fokus oli käytännön toteutuksessa sekä tiimien välisissä eroissa prosessissa. Ideoita kerättiin alan toimijoilta ja etsittiin hyviä käytänteitä hankintaprosessien kehittämiseksi. Sisäinen tarkastaja haastatteli toimialapäällikköä ja alan hankinnoista vastaavia henkilöitä sekä perehtyi tilikauden hankintoihin ja ostoihin.

3) Oppisopimusten allekirjoitukset

Tarkastuksessa selvitettiin, löytyvätkö oppisopimuksista kaikki vaaditut allekirjoitukset (opiskelija, työnantaja, toimialapäällikkö). Vertaaminen perustui Studentasta saatuihin vuoden 2024 oppisopimusraportteihin ja Rondosta saatuihin allekirjoitusraportteihin.

Arviointikertomuksesta:

Tarkastuslautakunnalle esiteltiin kaksi viimeksi mainittua sisäisen tarkastuksen kohdetta, mutta urheiluopiston asiantuntijapalveluiden ostosta emme saaneet esitystä.

Sisäisen tarkastuksen tilannekatsauksen tarkoituksena oli selvittää Santasport Lapin Urheiluopiston asiantuntijapalveluiden ostoja vuoden 2023 osalta. Aineisto koottiin Accunasta saadun tuloslaskelman ja sen sisältämien tarkempien tietojen perusteella. Tilannekatsaus rajattiin koskemaan kustannuspaikkoja Valmennuskeskus, VST (321001), Valmennuksen palvelutoiminta, mpt (322101), Lapin urheiluakatemia, mpt (322102) ja Yläkouluakatemia, VST (321003).

Katsauksen tavoitteena oli koota tietoa Lapin Urheiluopiston asiantuntijapalvelujen ostoista ja siitä, miten ne ovat jakautuneet kustannuspaikoittain vuonna 2023. Kyseessä ei siis ollut varsinainen

Versio 1.0

sisäinen tarkastus vaan ennemminkin tilannekatsaus senhetkiseen tilanteeseen. Tästä syystä selvityksestä ei ole laadittu laajempaa raporttia.

Tilannekatsauksen tarkempi sisältö tuloslaskelmineen ja kustannuspaikkoineen on esitelty tarkastuslautakunnassa 25.10.2024.

Vuoden 2024 toimintakertomuksessa ei löydy mainintoja sisäisen tarkastusten loppupäätelmistä, löytykö toiminnoissa kehitettävää tai korjattavaa. Oliko sisäinen tarkastus tavoitteittensa suuntaista?

Vuosittain laadittavassa toimintakertomuksessa esitetään tiivistetysti kyseisen vuoden tarkastuskohteet. Toimintakertomuksen tiivistelmässä nostetaan esiin tarkastuksen kohteet, tavoitteet ja niiden toteutus. Jokaisesta toteutuneesta sisäisestä tarkastuksesta laaditaan erillinen raportti, joka sisältää tarkastuksen tarkemmat taustatiedot, toteutusmenetelmät, tarkastuksen tulokset, loppupäätelmät ja kehittämis ehdotukset.

Sisäisen tarkastuksen raporttien keskeisimmät tulokset, tarkastus- ja arviointityön merkittävimmät havainnot sekä loppupäätelmät esitellään kuntayhtymän johdolle, ko. toimintojen kohteille ja tarkastuslautakunnalle. Mahdollisista merkittävistä sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan puutteista tai väärinkäytöksistä sisäinen tarkastus raportoi viivytyksettä kuntayhtymän johtajalle. Lisäksi sisäinen tarkastus seuraa, että raporteissa esitettyihin toimenpide-ehdotuksiin ja tarpeellisiksi katsottuihin korjaustoimenpiteisiin otetaan kantaa ja tehdään tarvittavia korjaavia toimenpiteitä.

Miten käy oppisopimusopiskelijoille, joiden oppisopimusta ei allekirjoiteta?

Sisäisen tarkastuksen tavoitteena oli tarkastaa, löytyykö oppisopimuksista kaikki vaaditut kolme allekirjoitusta. Oppisopimusopiskelijan kannalta sillä, ovatko kaikki kolme allekirjoittaneet oppisopimuksen, ei ole suoraa vaikutusta. Oppisopimus perustuu aina työsopimukseen. Työsopimuksen allekirjoittavat opiskelija ja työnantaja, se on heitä sitova sopimus.

Laadittuja oppisopimuksia, joissa opiskelijan oppimistavoitteet on kirjattu, oli vuonna 2024 yhteensä 701. Niistä 455:ssä eli 65 %:ssa oli allekirjoitukset kaikilta kolmelta allekirjoittajilta. Oppisopimukset, joiden allekirjoitusta ei voinut todentaa, oli 135 eli 19 %. Allekirjoittamattomia oppisopimuksia tarkastushetkellä oli 111 eli 16 %. Tarkastushetken jälkeen allekirjoituksia on tehty, mutta ne eivät todentuneet tässä tarkastuksessa.

Se, että osa oppisopimuksien allekirjoituksista jäi todentamatta, johtuu erilaisista oppisopimusten kirjaamiskäytännöistä. Opiskelijahallintojärjestelmä Studentan raportti solmituista oppisopimuksista antaa eri tietoja kuin sopimushallinnon järjestelmä Rondossa oleva listaus allekirjoitetuista oppisopimuksista. Studentan raportilla näkyy mm. opiskelijanumero, työpaikka ja vastuuhenkilö. Ei kuitenkaan opiskelijan nimeä. Rondon listauksella näkyy pelkästään oppisopimuksen otsikko. Jos siihen on merkitty vain opiskelija nimi ilman opiskelijanumeroa tai työpaikkaa, niin tietoja oli mahdotonta yhdistellä.

Sisäisen tarkastuksen tuloksena havaittiin ongelmia oppisopimusten kirjaamiskäytännöissä, jonka vuoksi osaa allekirjoituksista ei voitu todentaa. Tarkastuksen perusteella oppisopimusten allekirjoitusprosessin ohjeistusta ja käytäntöjä on tarkennettu. Perehdytystä on lisätty ja allekirjoitus-

prosessiin on tehty korjaavia toimenpiteitä. Lisäksi on tehty sisäisiä pistokokeita. Vuonna 2025 hankittu asiantuntijajärjestelmä varmentaa myös osaltaan prosessia.

Tarkastuslautakuntaa kiinnostaa myös seuraavat asiat: Rakennusalan hankinnoista ja tavaranhankinnan kilpailutuksista sekä laskujen asiantarkastuksista vastaa sama henkilö. Onko tämä yleinen käytäntö alalla?

Kysymys liittyy sisäiseen tarkastukseen, jonka tarkoituksena oli kuvata ja arvioida kuntayhtymän eri alojen hankintaprosesseja. Sisäinen tarkastus toteutettiin rakennusallalla haastattelemalla toimialapäällikköä ja alan hankinnoista vastaavia henkilöitä sekä perehtymällä tilikauden hankintoihin ja ostoihin.

Rakennustoimialalla on nimetty omat hankintavastaavat talonrakennus-, talotekniikka-, pintakäsittely- ja puualoilla. Hankintavastaaville on varattu työsuunnitelmissa aikaa toimialan hankintoja varten. Se, että hankintavastaava toimii myös laskujen asiantarkastajana, takaa laskujen oikeellisuuden. Hankintavastaavalla on ajantasainen ja kokonaisvaltainen tieto toimialan hankinnoista. Hän tietää parhaiten, mitä on haluttu hankkia ja onko toimitus sen mukainen, jolloin hän pystyy myös asiantarkastamaan laskun sisällön ja paikkansapitävyyden.

Ostolaskujen asiantarkastuksen jälkeen lasku siirtyy hyväksyjälle, joka osaltaan vielä tarkastaa laskun ennen hyväksymistä. Laskujen hyväksyjä on opetustoiminnassa kyseisen alan toimialapäällikkö. Hankinnoissa ostolaskun hyväksyjä on eri henkilö kuin hankinnan tehnyt henkilö. Lisäksi maksatuserän hyväksyy vielä talouspäällikkö. Ostolaskujen hyväksymiskierrossa lasku käy siis useamman henkilön kautta.

Lisäksi lautakuntaa kiinnostaa miten sisäisen tarkastuksen kohteet valikoituvat? Tuleeko ehdotukset ja pyynnöt tarkastukseen hallinnosta tai kuntayhtymän hallitukselta/kuntayhtymävaltuutetuilta tai muilta luottamushenkilöiltä? Voiko yhtymän työntekijät tai opiskelijat ehdottaa tarkastukseen kohteita?

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa. Se on riippumaton ylimmän johdon tukitoiminto, jota kuntayhtymän johto käyttää apunaan toteuttaessaan hallinnon ja taloudenhoidon valvontavelvollisuuttaan.

Sisäisen tarkastuksen tehtävät, vastuut, valtuudet ja toimintaperiaatteet määritellään yhtymähallituksen 28.4.2021 vahvistamassa ohjeessa Riskienhallinta ja sisäinen valvonta REDUssa. Ohjeen mukaan sisäisen tarkastuksen tehtävänä on varmistaa ja selvittää REDUn johdolle, että organisaation toiminta on tavoitteiden ja toimintaperiaatteiden sekä vaatimusten mukaista ja että toiminta tukee asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Sisäinen tarkastaja laatii vuosittain yhdessä kuntayhtymän johdon kanssa sisäisen tarkastuksen suunnitelman, jossa määritellään sisäisen tarkastuksen tulevan vuoden tavoitteet ja tarkastuskohteet. Sisäisen tarkastuksen suunnitelmaa käydään kuluvan vuoden aikana läpi säännöllisissä sisäisen tarkastuksen tapaamisissa kuntayhtymän johdon kanssa. Samalla käydään keskustelua ajankohtaisista ja siihen hetkeen tarpeellisista tarkastuskohteista.

Versio 1.0

Jokainen REDUn oppilaitos- ja työyhteisössä toimivista voi tehdä havainnon toiminnan puutteista, poikkeamista, rikkomuksista tai epäeettisestä toiminnasta REDUn sisäisten ilmoituskanavien ja palautelomakkeiden kautta.

REDUn sisäinen ilmoituskanava on tarkoitettu REDUn sisäisille toimijoille sellaisten havaintojen ilmoittamiseen, missä on kyse vakavasta lainsäädännön tai ohjeistuksen rikkomuksesta tai epäeettisestä toiminnasta. REDUn sisäisen ilmoituskanavan ilmoituslomakkeella lähetetyt ilmoitukset tallentuvat ilmoituskanavajärjestelmäämme. Uudesta ilmoituksesta tulee tieto REDUn eettiselle toimikunnalle, joka pitää kirjaa ilmoituksesta ja sen käsittelystä. Eettinen toimikunta toimittaa ilmoituksen ko. toiminnasta vastaavalle vastuulliselle johdolle ilmoitusasian selvittämistä ja ratkaisun tekemisestä varten. Vastuullinen johto tekee ratkaisun ilmoitusasiasta ja REDUn eettinen toimikunta välittää tiedon tehdystä ratkaisusta ilmoittajalle.

REDUn sisäinen ilmoituskanava on otettu käyttöön Ilmoittajansuojelulain 1171/2022 mukaisesti 1.4.2023. Ilmoituskanavan kautta on sen käyttöönoton jälkeen vastaanotettu neljä ilmoitusta, jotka on käsitelty REDUn sisäinen ilmoituskanava ja keskitetty ilmoituskanava, toimintaohjeet ilmoitusten käsittelijöille -ohjeen mukaisesti.

REDUn opiskelijoilla on käytössä oma opiskelijoiden ilmoituskanava, jota kautta voi tehdä ilmoituksen kokemastaan kiusaamisesta, syrjinnästä, seksuaalisesta häirinnästä, väkivallasta tai muusta epäasiallisesta käyttäytymisestä.

Lisäksi on mahdollista tehdä turvallisuusilmoitus omalla lomakkeellaan tai antaa palautelomakkeen kautta yleispalautetta Rovaniemen koulutuskuntayhtymä REDUn ja sen oppilaitosten ja sisäisten palvelujen toiminnasta.

Tarkastuslautakunta kysyy, onko johdolla riittävästi käytettävissä sisäisen tarkastuksen resurssia toiminnanvolyyymiin nähden?

Kuntayhtymän sisäisen tarkastajalla on käytössään tällä hetkellä 40 %:n työaikaresurssi. Käytännössä tämä tarkoittaa keskimäärin kahden työpäivän työaikaa viikoittain. Työajan prosenttiosuus on kuitenkin joustava tilanteen ja tarpeiden mukaan. Sisäisen tarkastajan oman arvion mukaan resurssi on riittävä. Sisäisen tarkastuksen resurssia on tarkasteltu verrokkien avulla. REDUn sisäisen tarkastuksen resurssi on vertailuissa havaittu olevan hyvä, yli keskiarvon ylittävää.

Mikäli kuntayhtymän johdossa havaitaan tarvetta tehdä kiireellisiä sisäisen tarkastuksen selvityksiä, on resurssia mahdollista lisätä hetkellisesti. Sellaisia tilanteita ei ole havaittu viime vuosina. Johto seuraa resurssitarvetta ja erilaisia sisäisen tarkastuksen tehtäviä ajantasaisilla arvioinneilla yhdessä sisäisen tarkastajan kanssa.